

## Vuoden 2025 talousarvion valmistelu ja talousarviokehityksen vahvistaminen

Kunnanhallitus 24.06.2024 § 145

Valtuuston seminaari, jossa käsitellään myös vuoden 2025 talousarviota, pidetään 2.9.2024. Toimialat valmistelevat viranhaltijatyönä kunnanjohtajan johdolla vuoden 2025 talousarvioesityksen kunnanhallitukselle 23.9.2024 pidettävään kokoukseen. Kunnanhallitus tulee päättämään tuolloin kokouksessaan talousarvion raamin.

Kokouksessaan 11.11.2024 kunnanvaltuusto tulee päättämään vuoden 2025 kiinteistövero- ja tuloveroprosentit.

Lautakunnat sekä musiikkiopiston johtokunta käsittelevät talousarvion vuodelle 2025 kokouksissaan marraskuussa (ajalla 1.-20.11.2024). Kunnanhallitus käsittelee kunnanjohtajan laatiman talousarvion vuodelle 2025 sekä taloussuunnitelman vuosille 2026 ja 2027 kokouksessaan 25.11.2024. Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2026 ja 2027 on valtuuston hyväksyttävänä 9.12.2024.

### Asian valmistelija

talouspäällikkö Tuula Pieviläinen, tuula.pievilainen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4033

### Esittelijä

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

### Päätösehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy talousarvion laadinta-aikataulun esitystekstin mukaisesti.

Merkittään, että kunnanhallituksen budjettiriihi on maanantaina 16.9. klo 8 Tohmajärvellä (ansiomenetykset korvataan).

### Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

---

Kunnanhallitus 23.09.2024 § 185

112/02.02.00/2024 Talousarvio vuodelle 2025

Tohmajärven kunnanhallitus on hyväksynyt talousarvion valmistelun aikataulun [24.6.2024 kokouksessaan](#).

”Toimialat valmistelevat viranhaltijatyönä kunnanjohtajan johdolla vuoden 2025 talousarvioesityksen kunnanhallitukselle 23.9.2024 pidettävään kokoukseen. Kunnanhallitus tulee päättämään tuolloin kokouksessaan talousarvion raamin. Kokouksessaan 11.11.2024 kunnanvaltuusto tulee päättämään vuoden 2025 kiinteistövero- ja tuloveroprosentit sekä investointiohjelman. Lautakunnat sekä musiikkiopiston johtokunta käsittelevät talousarvion vuodelle 2025 kokouksissaan marraskuussa (ajalla 1.-20.11.2024). Kunnanhallitus käsittelee kunnanjohtajan laatiman talousarvion vuodelle 2025 sekä taloussuunnitelman vuosille 2026 ja 2027 kokouksessaan.”

Kunnanhallitus piti budjettiriihen 16.9.2024. Tohmajärven kunnan henkilöstö toimialajohtajien johdolla oli tuottanut budjettiriiheen euromääräisen talousarvioesityksen, kunnanjohtajan 14.8.2024 annetun budjetointiohjeen pohjalta. Ohjeistus oli laadittu niin, että lopputulos olisi lähellä +/- 0 tulosta. Budjetoinnissa huomioitiin aiemmin keväällä 2024 yhteistoimintaneuvotteluissa päätetyt toimenpiteet ja valtuuston 17.6.2024 hyväksymän säästöpaketin päätökset.

Ensi vuoden osalta merkittävin muutos kunnan toimintaan tulee olemaan TE-palveluiden järjestämisvastuun siirtyminen valtiolta kuntien vastuulle. Pohjois-Karjalassa työllisyyden hoito tapahtuu maakunnallisena työllisyysalueena, jossa Joensuun kaupunki toimii isäntäkuntana. TE-palveluiden henkilöstö sijoittuu kuntiin, mutta työntekijät työskentelevät Joensuun kaupungin työntekijöinä. Työllisyyspalveluiden hoidon siirtyminen näkyy edellisvuotta suurempana peruspalveluiden valtionosuutena, mutta näillä näkymin se ei tule kattamaan työllisyyden hoidosta aiheutuvia kustannuksia.

Vaikka kunnassa käytiin keväällä yhteistoimintaneuvottelut ja valtuusto linjasi säästöpakettinsa vuosille 2024–2027 niin edellä mainitut toimenpiteet eivät tule yksistään riittämään siihen, että kunnan talous saadaan kääntymään ylijäämäiseksi vuonna 2025. Kustannusten nousua tapahtuu vuoden 2024 talousarvioon nähden monella sektorilla mm. ICT-kulujen arvioidaan kasvavan 10 % ja palkkakustannusten 2,4 %. Eniten kustannusten nousu tulee vaikuttamaan sivistystoimialalla. Esimerkiksi koulukuljetuskustannukset nousevat yli 90.000 euroa ja koulujen tarvikehankinnat tulee olemaan alustavasti noin 42.000 euroa suuremmat kuin vuoden 2024 talousarviossa.

Kunnanhallituksen budjettiriihessä käytiin läpi toimialojen laatima alustava talousarvio. Kokonaisuutena lopputulos oli yli miljoona euroa miinuksella. Talousarvion laatimisen lähtökohtana ei voi olla miinus merkin tilikauden tulos.

Tohmajärven kunnan taloudellinen asema ei tule helpottamaan tulevina vuosina. Valtionosuusjärjestelmän uudistus otetaan näillä näkymin käyttöön vuonna 2026, eikä sieltä ole odotettavissa helpotusta. Uusi jäteveden puhdistamo valmistuu 2026 aikana, jolloin alkaa myös puhdistamon leasing-maksut. Kaikki edellä mainitut seikat tulevat vaikeuttamaan taloudellista tilannetta tulevaisuudessa.

Myös maailmanpoliittisen tilanteen muutokset näkyvät tämän valtuustokauden osalta Tohmajärvellä negatiivisena. Niiralan raja-asema on kiinni ja raja-aseman pysyvän aukeamisen varaan ei voi verotulojen kasvua rakentaa. Tohmajärvellä on investoitu viimeisen kahdeksan vuoden aikana merkittävästi. Korjausvelkaa on vähennetty ja asukkaiden hyvinvointiin on panostettu parantamalla mm. liikuntapaikkojen tasoa. Tohmajärven kunnan taloudellinen asema ei ole kuitenkaan mahdollistanut investointeja ilman velkarahaa, joten se näkyy nyt kunnan taloudessa lainojen ja leasing-kustannusten korkeampina korkoina. Talouden tervehdyttämisen osalta on tehty paljon merkittäviä toimenpiteitä. Muutamana edellisinä vuotena kunnan kiinteistömassaa on vähennetty merkittävästi ja kiinteistöjä on saatu myytyä myös yrityskäyttöön. Kiinteistöjen myyminen ja palvelutoiminnasta poisjääneiden kiinteistöjen alaskirjaukset ovat heikentäneet kuluvien vuosien tulosta, mutta vähentäneet käyttökustannuksia tulevilta vuosilta. Henkilöstön eläköidyttyä tai vaihtaessa työnantajaa on tehtäviä järjestely uudelleen. Tohmajärvellä talustilanteen tilanteen oikaisu vaatii entistä merkittävimpiä toimenpiteitä. Jokaisen toimialan on käytävä läpi oma henkilöstörakenteensa, asiakaspalvelumaksut ja palvelurakenteensa. Talustilanteen oikaisua ei voi siirtää tuleville vuosille vaan se on tehtävä nyt.

Kuntien ensisijainen tehtävä on tuottaa lakisääteisiä palveluita. Tämän lisäksi kunnat tuottavat myös palveluita, jotka ovat niille vapaaehtoisia. Talousarviota laadittaessa kuluja tulee tarkastella kriittisesti palveluista, jotka ovat kunnan vapaaehtoisesti järjestettyjä.

Kunnan henkilöstöetujen osalta ei tulla esittämään heikennystä, henkilöstön työpanos on kaikista merkittävien palveluiden tuottamisessa kuntalaisille. Palvelurakenteen päivitykseen tarvitaan myös koko kunnan henkilön työpanosta.

Talousarvion valmistelu etenee seuraavasti:

- 23.9.2024 Kunnanhallitus -> raami
- 24.9.-23.10.2024 lautakunnat käsittelevät investointi esitykset kunnanjohtajalle
- 28.10.2024 Kunnanhallituksen esitys veroprosenteista ja investoinneista sekä investointiohjelmasta
- 11.11.2024 Valtuusto päättää veroprosentit, taksat ja investoinnit
- Lautakuntien talousarviot käsittelyssä syys-marraskuussa, viimeistään 20.11.2024:
- 25.11.2024 talousarvio 2025 kunnanhallituksen käsittelyssä
- 9.12.2024 talousarvio 2025 kunnanvaltuuston käsittelyssä

Talousarvioesitys 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2026 - 2027 lähtee siitä, että kunnan tuloslaskelma on vähintään +/- 0 vuoteen 2025 mennessä.

Jos raamiin pääseminen tulee vaatimaan henkilöstösäästöjä, tulee toimialojen olla aloitteellisia yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämisestä. Mikäli raamiin pääseminen edellyttää hallinnon uudistuksia, tulee toimialojen olla aloitteellisia hallintosääntömuutosten valmistelemiseksi. Mikäli raamiin pääseminen edellyttää palvelutasomuutoksia tai hinnankorotuksia, tulee lautakuntien tehdä tarvittavat päätökset viimeistään käyttösuunnitelmien hyväksymisen yhteydessä.

#### **Asian valmistelija**

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

#### **Esittelijä**

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

#### **Päätösehdotus**

Kunnanhallitus vahvistaa talousarviokehysten (toimialan ulkoinen toimintakate) seuraavasti:

Kunnanhallitus -3.300.000 euroa

Lomituspalvelut 98.000 euroa

Sivistyslautakunta -9.445.000 euroa

Ympäristölautakunta -250.000 euroa

Merkitään, että talouspäällikkö Tuula Pieviläinen oli läsnä kokouksessa asiantuntijana kuultavana tämän asian keskustelun aikana klo 17:01 – 18:40.

Merkitään, että esittelijä poisti viimeisen kappaleen esityslistasta.

Tommi Pesonen esitti, että

Kunnanhallitus vahvistaa talousarviokehysten (toimialan ulkoinen toimintakate) seuraavasti:

Kunnanhallitus -3.300.000 euroa

Lomituspalvelut 98.000 euroa

Sivistyslautakunta -9.245.000 euroa  
Ympäristölautakunta -200.000 euroa

Helena Pakarinen kannatti Tommi Pesosen esitystä.

Keskustelun jälkeen puheenjohtaja totesi Tommi Pesosen tehneen vastaesityksen, jota Helena Pakarinen kannatti, joten on suoritettava äänestys. Vastaesityksen mukaan kunnanhallitus vahvistaa talousarviokehysten (toimialan ulkoinen toimintakate) seuraavasti:

Kunnanhallitus -3.300.000 euroa  
Lomituspalvelut 98.000 euroa  
Sivistyslautakunta -9.245.000 euroa  
Ympäristölautakunta -200.000 euroa

Äänestysesitys oli seuraava:

Ne, jotka kannattavat kunnanjohtajan päätösehdotusta, äänestävät "jaa" ja ne, jotka kannattavat Tommi Pesosen vastaesitystä, että kunnanhallitus vahvistaa talousarviokehysten (toimialan ulkoinen toimintakate) seuraavasti:

Kunnanhallitus -3.300.000 euroa  
Lomituspalvelut 98.000 euroa  
Sivistyslautakunta -9.245.000 euroa  
Ympäristölautakunta -200.000 euroa, äänestävät "ei".

Äänestys suoritetaan nimenhuudolla.

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti äänestysesityksen.

Äänestyksen tulos:

Äänestyksessä annettiin 2 "jaa"-ääntä ja 5 "ei"-ääntä.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

## **Päätös**

Kunnanhallitus päätti vahvistaa talousarviokehysten (toimialan ulkoinen toimintakate) seuraavasti:

Kunnanhallitus -3.300.000 euroa  
Lomituspalvelut 98.000 euroa  
Sivistyslautakunta -9.245.000 euroa  
Ympäristölautakunta -200.000 euroa

---